

Revision af klimaplan

Møde i Det Grønne Råd tirsdag den 2. december 2025



VIBORG
KOMMUNE

Kontakt en klimakoordinator



Majbrit Brink Strøh
KLIMAKOORDINATOR
GRØNNE SAMMEN

MSTR@VIBORG.DK
87 87 86 35



Maria Blumenkranz Troelsen
KLIMAKOORDINATOR
KLIMAPLAN

MTRO@VIBORG.DK
87 87 86 37



Rasmus Trangbæk Kjærsgaard
KLIMAKOORDINATOR
KLIMAPLAN

RAK@VIBORG.DK
87 87 86 38

Agenda

- Præsentation af Klimateam
- Klimaplan (Rasmus)
- Revision af klimaplan (Majbrit)
- Landbrug og arealanvendelse (Maria)

Klimaplan



Klimaplan

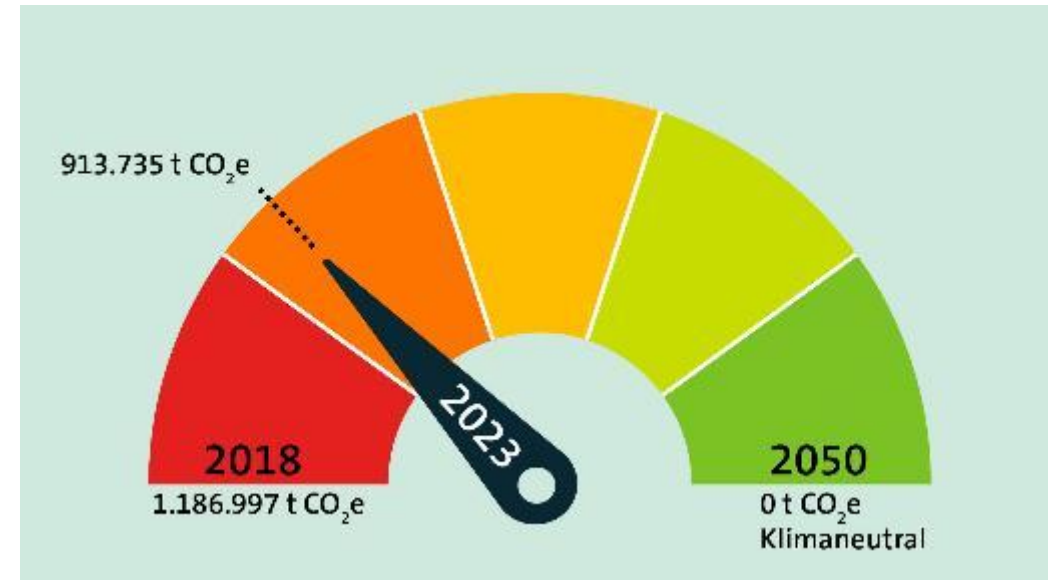
- Vedrører drivhusgasser fra alle aktiviteter inden for kommunens geografiske afgrænsning
- Fastsætter rammen for klimaindsatsten i Viborg Kommune som geografi
- Indeholder mål, delmål og indsatser – både overordnede og for de enkelte indsatsområder
- Årlig evaluering



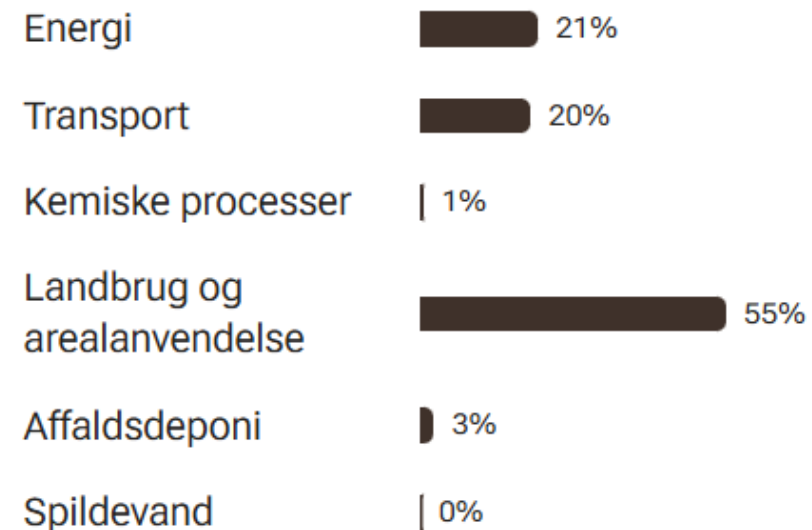
Klimamål

Viborg Kommune som geografi

- Klimaneutral inden 2050
- 70 % reduktion af drivhusgasudledning i 2030 ift. 1990
- 70 % af energiforbruget dækket af vedvarende energi i 2030



CO₂e fordelt på sektorer ①

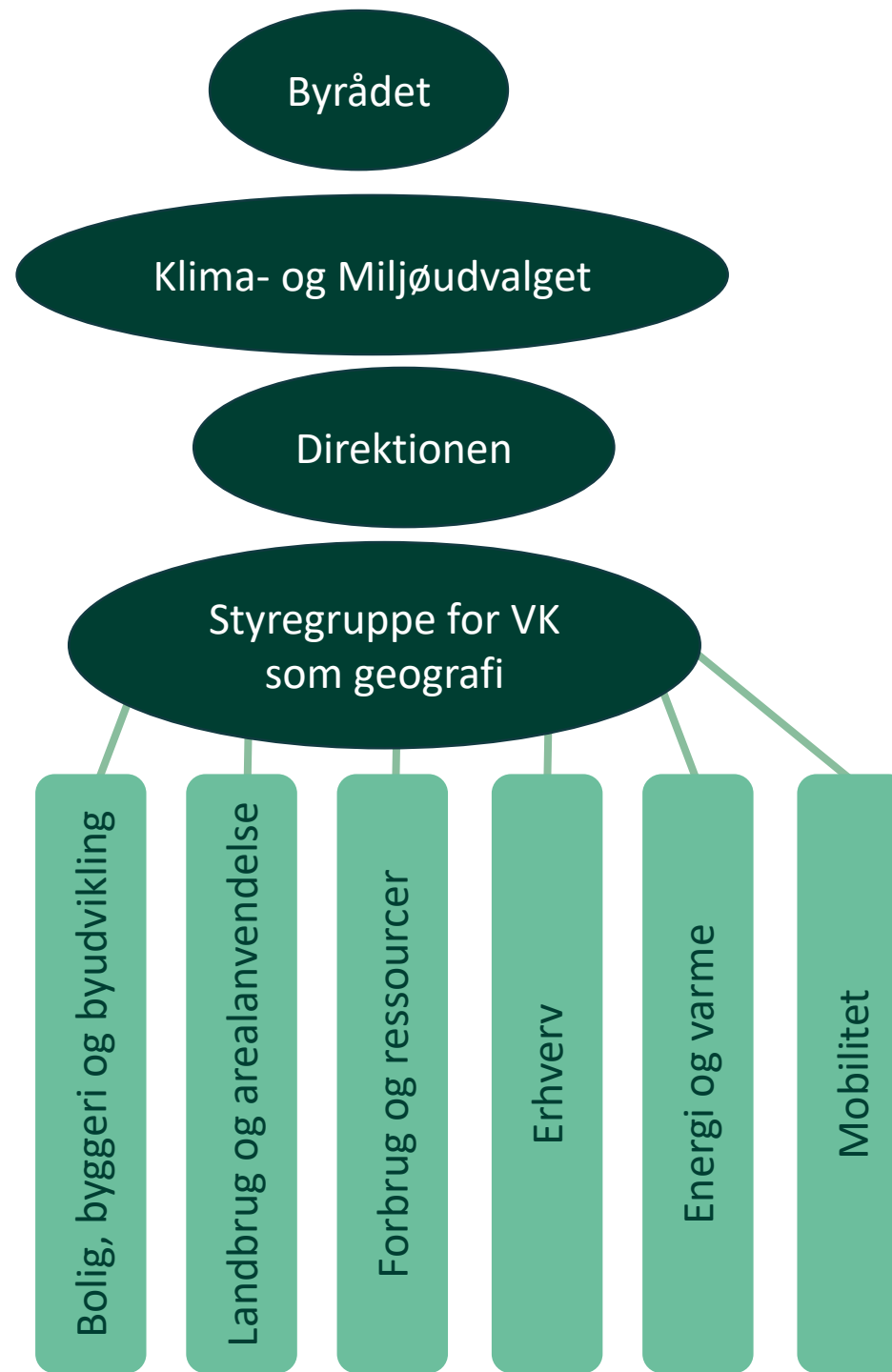


6 indsatsområder

Nuværende indsatsområder	Nye indsatsområder
Energi	Energi og varme 
Transport, mobilitet og byudvikling	Mobilitet 
	Bolig, byggeri og byudvikling 
Landbrug og natur	Landbrug og arealanvendelse 
Uddannelse af børn, voksne og medarbejdere	Forbrug og ressourcer 
Fra affald til ressource	
Grønt erhvervsliv	Erhverv 
Viborg Kommune som organisation	Fortsættes, men behandles særskilt
Klimatilpasning	Fortsættes, men behandles særskilt

Eksempler på igangværende indsatser

Energi	• Energistrategi og varmeplan • Lokalplanlægning for VE-anlæg • Nye fjernvarmeområder • Nye anlæg til fjernvarmeproduktion
Transport, mobilitet og byudvikling	• Ladestandere ved kommunale bygninger
Uddannelse af børn, voksne og medarbejdere	• Grønne Sammen
Fra affald til ressource	• Affaldshåndteringsplan • Affaldssortering og ny REVAS omlastestation
Grønt erhvervsliv	• FN17 Business Center
Viborg Kommune som organisation	• Klimahandleplan for kommunen som organisationen • Udfasning af gasfyr • Nyt datasystem til at understøtte grønne indkøb

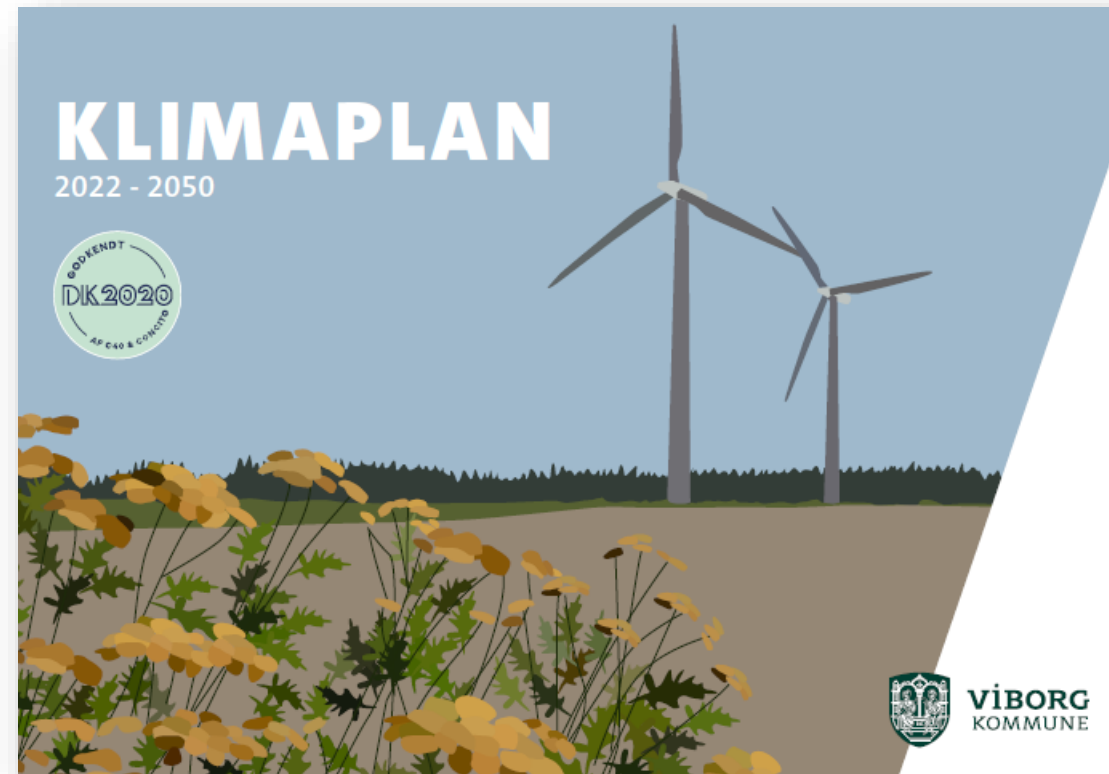


Revision af klimaplanen



Baggrund for revision

- Revidering hvert 4. år ved ny byrådsperiode
- Sikre fremdrift og nye indsatser
- Inddrage ny viden og erfaringer
- Tilpasse nye nationale rammevilkår



Baggrund for revision af klimaplan

Referat fra møde i KMU den 12. august 2025, sag nr. 5 ([link](#)).

5 Revision og re-certificering af klimaplanen 25/10504

Resume

Udvalget skal tage stilling til eventuel re-certificering ved den kommende revision af klimaplanen. Klimaplanen revideres efter standarden for kommunal klimaplanlægning uagtet eventuel re-certificering.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at klimaplanen revideres med udgangspunkt i metoden Cities Climate Transition Framework (CCTF) men uden egentlig re-certificering.

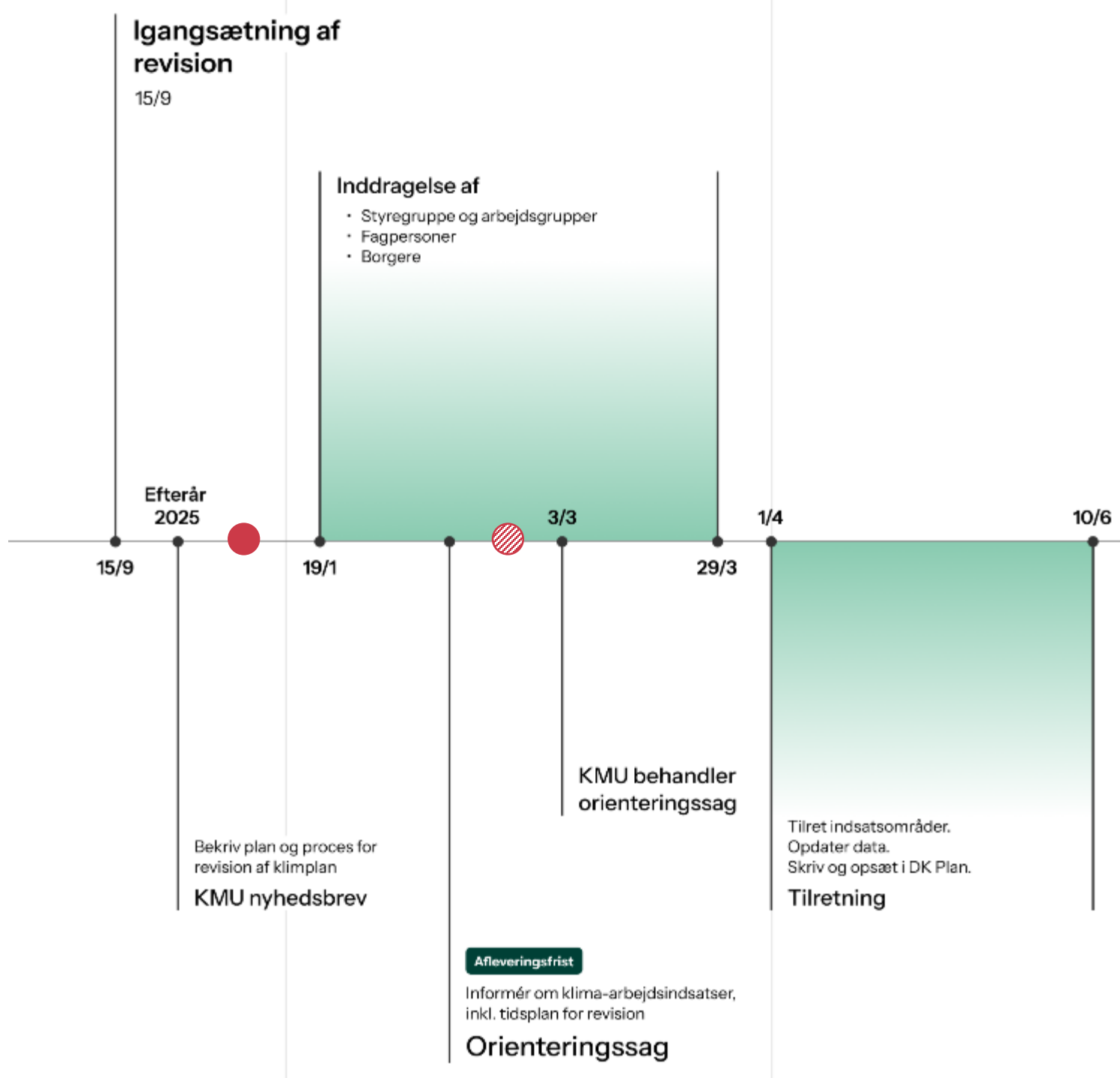
Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 12-08-2025

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at klimaplanen revideres med udgangspunkt i metoden Cities Climate Transition Framework (CCTF) men uden egentlig re-certificering.

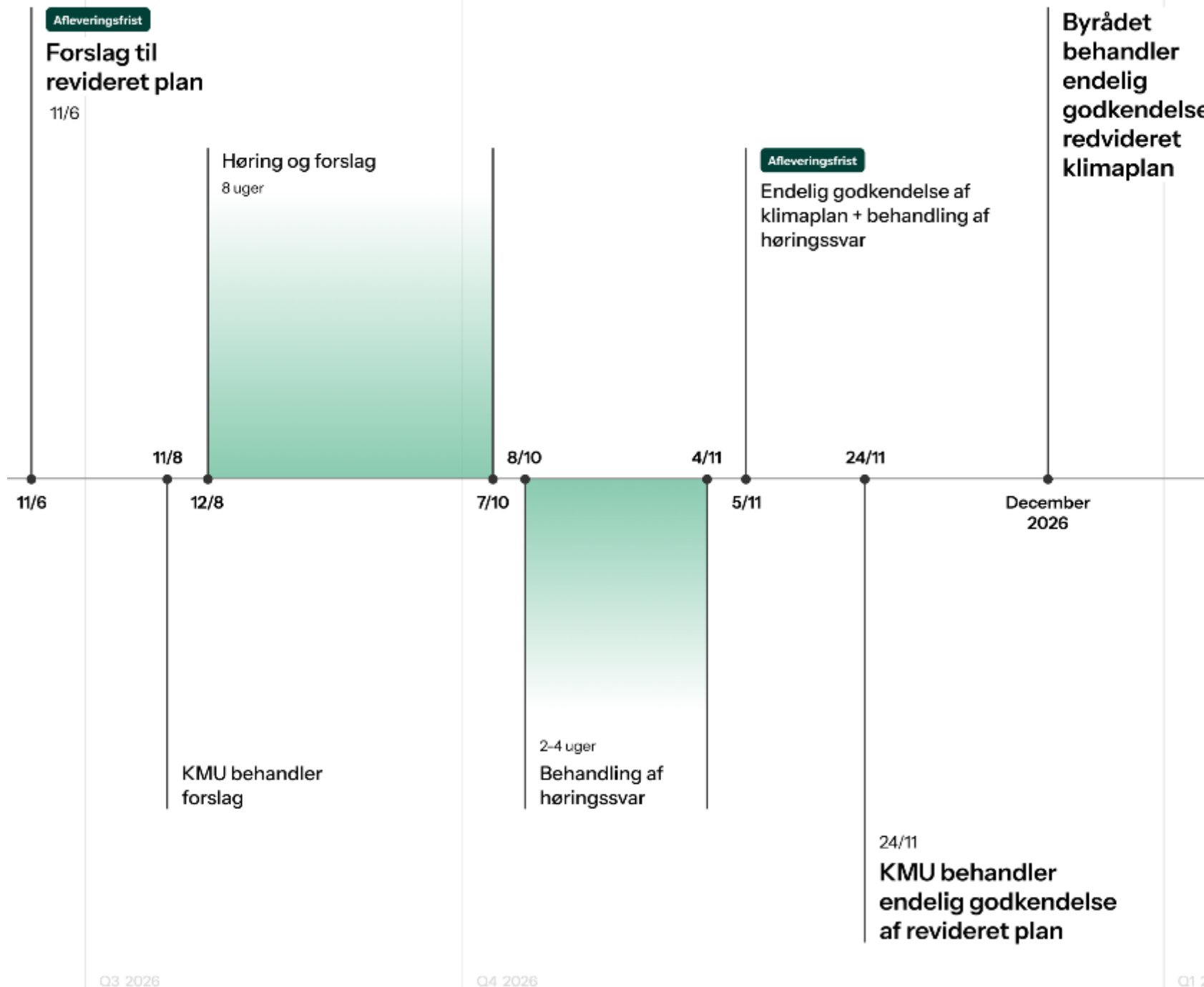
Tidsplan

for politisk behandling og
inddragelse af interessenter



Tidsplan

for politisk behandling og
inddragelse af interessenter



Inddragelse

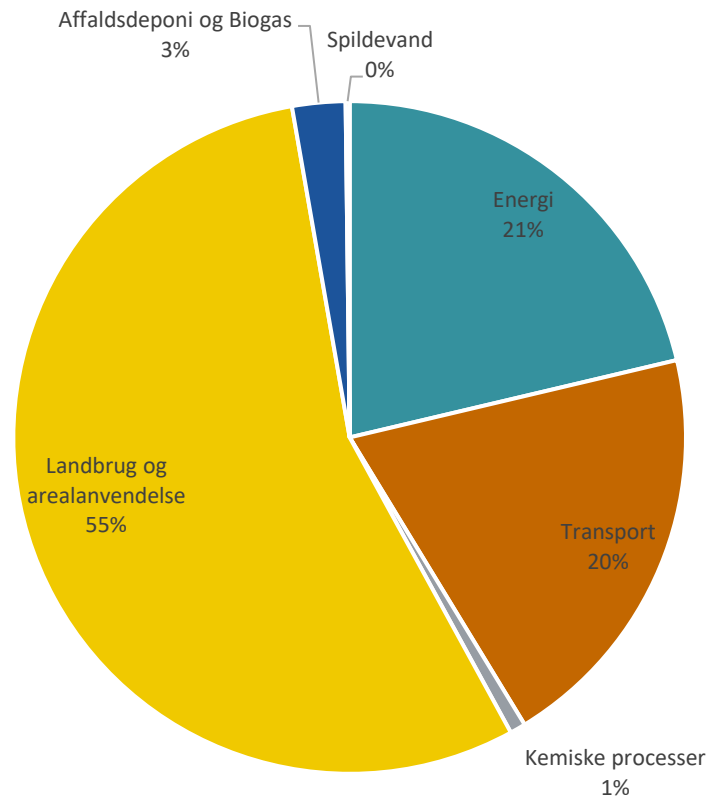
Indsatsområde	Interessenter
Mobilitet	Borgerne Cyklistforbundet
Bolig, byggeri og byudvikling	Bygherrer (private og almene) Rådgivere (arkitekt, ingeniør)
Landbrug og arealanvendelse	GO Landbrug Det Grønne Råd
Forbrug og ressourcer	Revas Borgerne
Erhverv	Visit Aarhus (turisme) FN17 Business Business Viborg Vi er Viborg
Energi og varme	Energinetværk (varmeværker, netselskaber, Evida) Energimuseet?

Landbrug og arealanvendelse



Landbrug og arealanvendelse

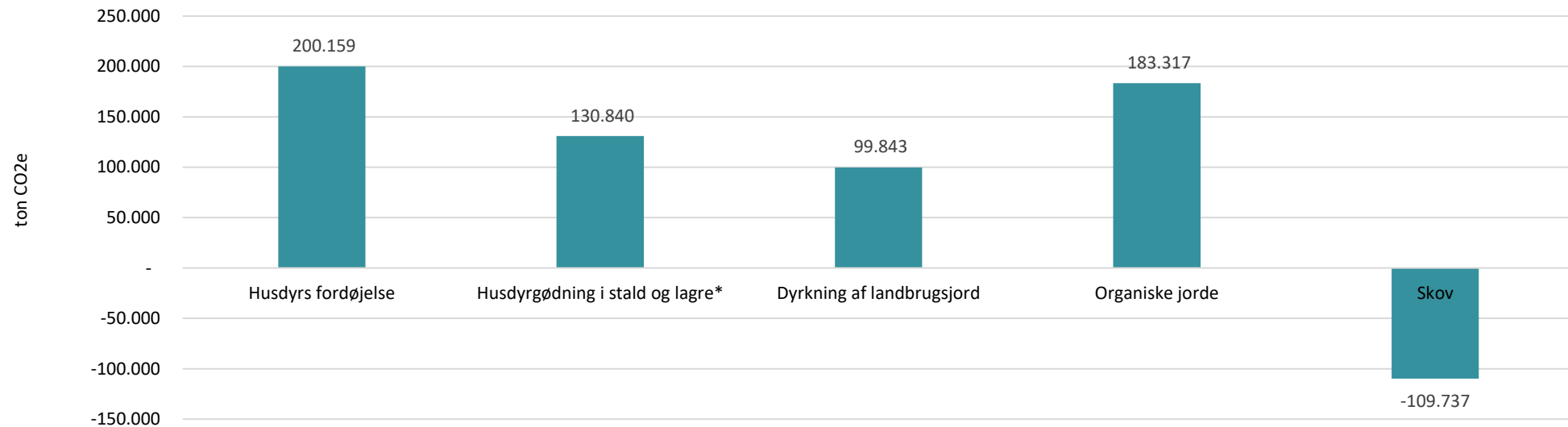
Den samlede udledning af drivhusgasser i kommunen (2023)



Sektor	ton CO ₂ e	Andel
Energi	194.659	21%
Erhverv	66.917	
Fremstillingsvirksomhed	55.770	
Husholdninger	58.216	
Offentlig service	13.463	
Ukendt forbrugskategori	293	
Transport	182.622	20%
Lufttransport	785	
Vejtransport	180.175	
Jernbanetransport	1.662	
Søtransport	-	
Kemiske processer	6.892	1%
Landbrug og arealanvendelse	504.421	55%
Husdyr	330.999	
Dyrkning af landbrugsjord	99.843	
Organiske jorde	183.317	
Skov	- 109.737	
Affaldsdeponi og Biogas	23.369	3%
Spildevand	1.772	0%
Samlet	913.735	100%

Landbrug og arealanvendelse

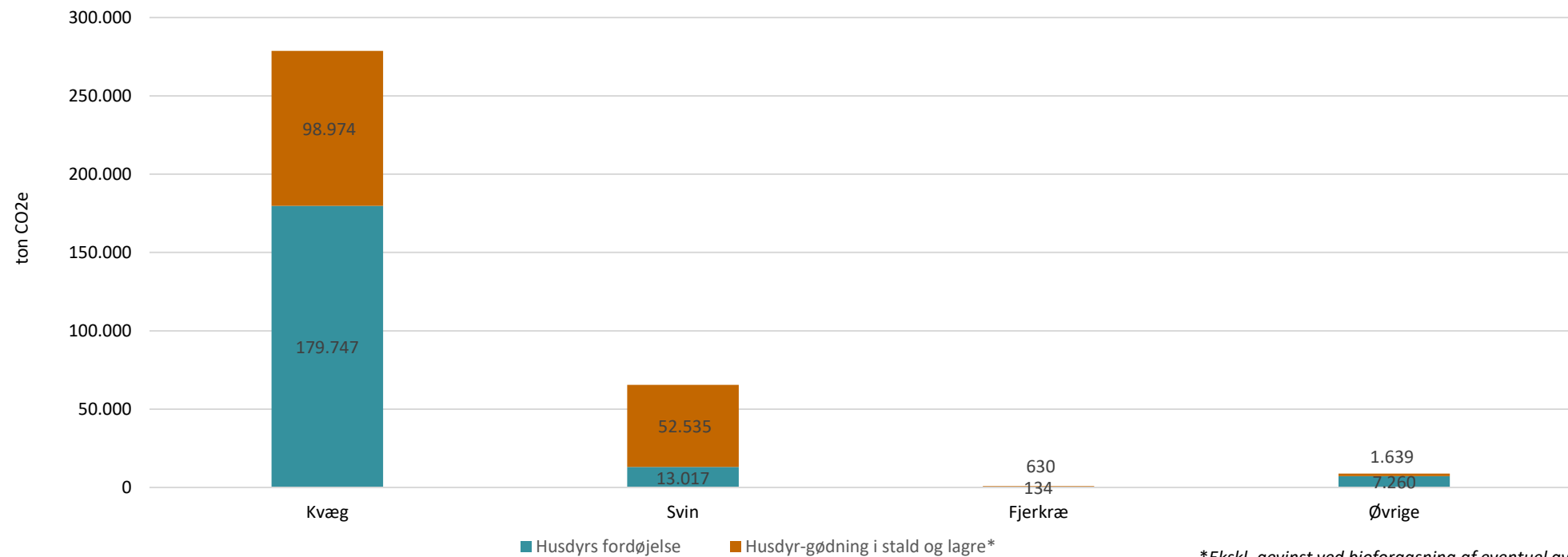
Udledning fra landbrug og arealanvendelse i Viborg Kommune fordelt på udledningskilder (2023)



**Inkl. gevinst ved bioforgasning af eventuel gylle*

Landbrug og arealanvendelse

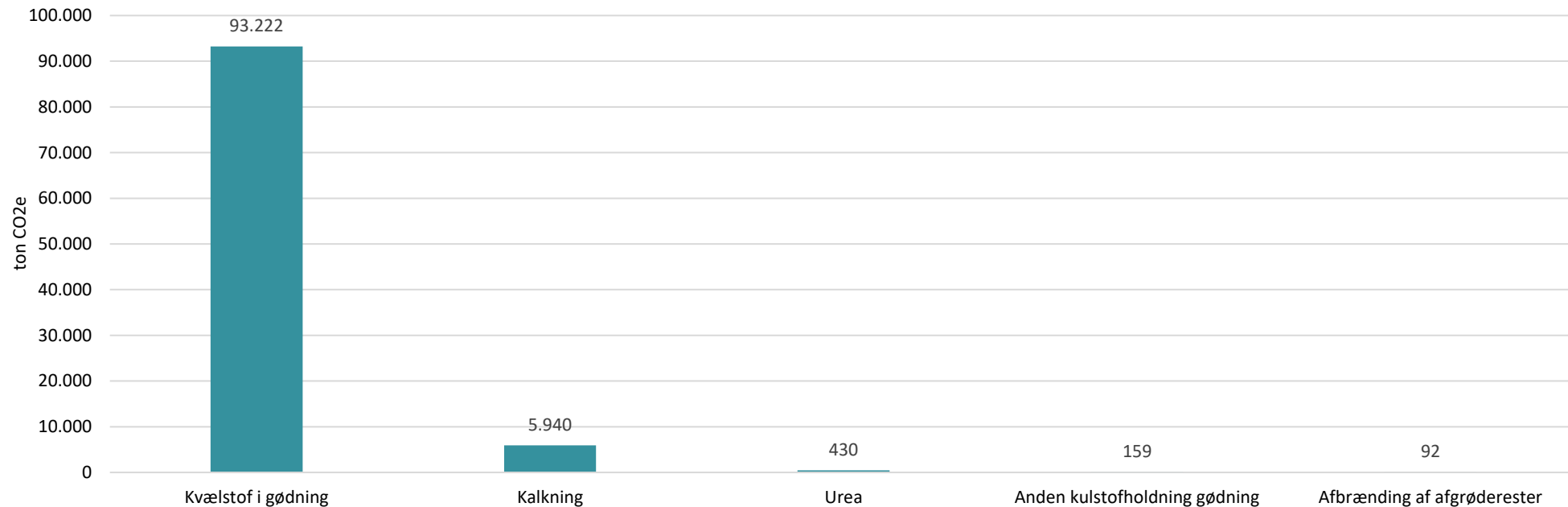
Udledning fra husdyr i Viborg Kommune fordelt på type (2023)



*Ekskl. gevinst ved bioforgasning af eventuel gylle

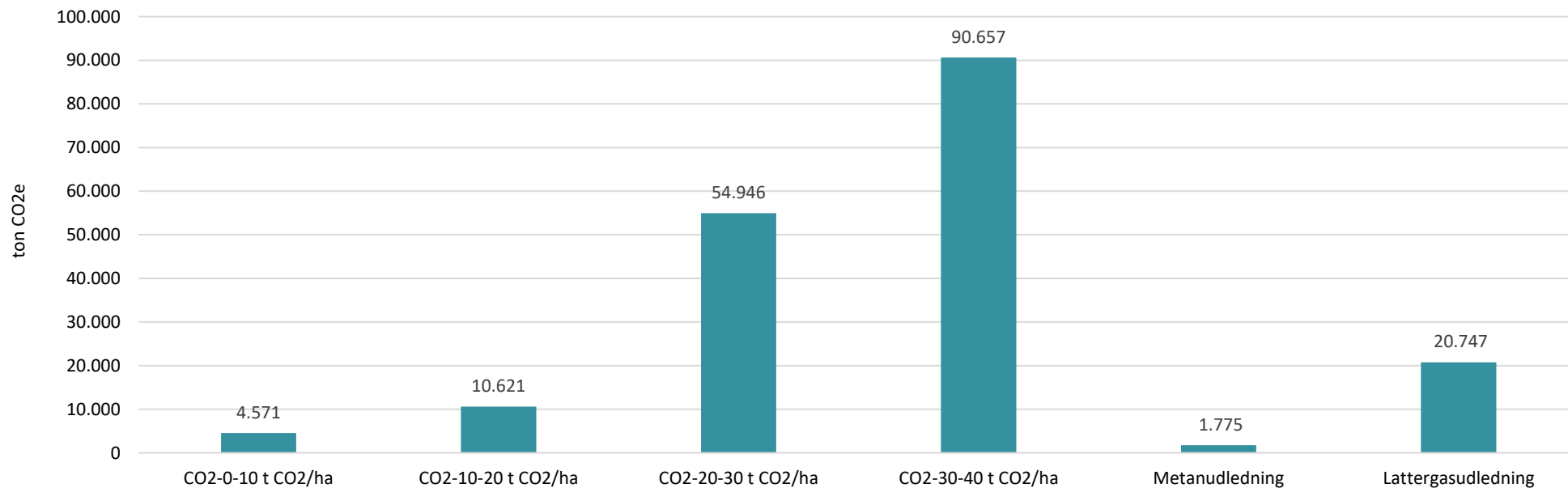
Landbrug og arealanvendelse

Udledning fra dyrkning af landbrugsjord i Viborg Kommune fordelt på udledningskilder (2023)



Landbrug og arealanvendelse

Udledning fra organiske jorde fordelt på typer (2023)



Landbrug og arealanvendelse:

Nuværende mål

- Udledningen af drivhusgasser fra landbrug og arealanvendelse er reduceret med 60 % ift. udledningen i 1990.
- Alle lavbundsprojekter (i alt 2.726 ha), der var kendt i 2021, er gennemført. Yderligere gennemføres nye potentielle lavprojekter i perioden 2030-2050 med samme CO_{2e}-reduktion som de gennemførte projekter frem til 2030.
- 950 ha mere skov inden 2030. Yderligere 2.350 ha mere skov i perioden 2030-2050.

Landbrug og arealanvendelse:

Nuværende indsatser

Alle indsatser
kan findes [her](#).

L.1 Fortsætte udviklingen af samarbejdet i et dialogforum med landbrugets organisationer i lokalområdet kaldet GO Landbrug. Viborg Kommune fungerer som tovholder for samarbejdet, hvor man kan samles på tværs efter behov, der sigtes dog efter minimum to fællesmøder om året. Indsatsen med GO Landbrug understøtter gennemførslen af en række af klimaplanens andre indsatser, særligt L.2, L.3 og L.4 som der sættes fokus på i GO Landbrug.

L.2 Udarbejde lokalplaner, som muliggør konkrete, ansøgte projekter, der øger mængden af husdyrgødning der sendes til pyrolyse og produktion af biokul.

L.3 Understøtte landbrugets anvendelse af klimaregnskaber. Det sker ved, at kommunens medarbejdere på landbrugstilsyn skaber dialog om klimaregnskaber med landmanden i det omfang, det giver mening på den enkelte bedrift. Dette gøres som del af kommunens generelle myndighedsarbejde med landbrug, hvor der foretages specifikke tilsynskampagner, der retter fokus på klima, drivhusgasudledninger og den grønne omstilling.

L.4 Understøtte anvendelsen af implementeringstiltag på den enkelte bedrift. Det drejer sig om:

1. Øge udnyttelsesprocenten af gylle til biogasproduktion
2. Ændret fodersammensætning for malkekvæg
3. Hyppig udslusning af gylle fra stald til lager
4. Forsuring af gylle
5. Ændring af produktionsformer

Det sker ved:

- A. At kommunens medarbejdere på landbrugstilsyn skaber dialog om de ovennævnte implementeringstiltag med landmanden i det omfang, det giver mening på den enkelte bedrift. Dette gøres som del af kommunens generelle myndighedsarbejde med landbrug, hvor der foretages specifikke tilsynskampagner der retter fokus på klima, drivhusgasudledninger og den grønne omstilling.
- B. At lokalplaner og miljøgodkendelser m.v. understøtter en øget biogasproduktion. Desuden vil kommunen i 2023 påbegynde udarbejdelse af en energiforsyningsplan, som bl.a. vil omfatte biogasanlæg.
- C. At kommunen benytter nye konkrete værktøjer i det generelle myndighedsarbejde som følge af nye ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen til at opnå hyppig udslusning af gylle.
- D. At kommunen er opmærksom på muligheden for at der indføres forsuring af gylle i forbindelse med udbygninger og udvidelser af landbrug.

L.5 Fortsætte de igangværende projekter med udtagning af lavbundsjorder og forberedelserne til nye projekter i god dialog med lodsejerne.

L.6 Undersøge mulighederne for at rejse skov på kommunens egne ejendomme, der i øjeblikket lejes ud som landbrugsjord, og hvor det er muligt at købe jord med henblik på skovrejsning.

L.7 Understøtte privat skovrejsning ved at tage initiativ til at oprette partnerskaber for skovrejsning for at fremme skovrejsningen i tæt dialog med lodsejere, vandværker og andre organisationer eller virksomheder samt indgå i dialog om kommunens engagement i skovrejsningsprojekter, som også kan være med til at sikre rent grundvand.

L.8 Have øget fokus på udpegningen af arealer til skovrejsning ved næste kommuneplanrevision.

Landbrug og arealanvendelse: Igangværende indsatser

- Lavbundsprojekter
- Skovrejsning
- Møder i et dialogforum med landbrug (GO Landbrug)
- Erfagrupper
- Partnerskabsaftale

Eksempel på indsats: Klimapartnerskabsaftale

LandboForeningen **Midtjylland**

VIBORG
KOMMUNE

FJORDLAND.

**Familielandbruget
MIDT-Jylland**



Asmildkloster



Food & Bio Cluster
Denmark



DANSK AGRO ENERGI

2. **Paradigme:** KEM Typ, also LK, rezipienten KEM.

Klimapartnerskabsaftale mellem Viborg Kommune, Fjordland, Landboforeningen Midtjylland, Familielandbruget Midtjylland, Asmildkloster Landbrugsskole, Faculty of Technical Sciences – Aarhus Universitet, Dansk Agro Energi og Food & Bio Cluster Denmark

[illegible]

- * *Geographical Weight: Summary of environmental literature covered (2003) – does not reflect changes of classification or inclusion/exclusion*

Wolfgang Bonin and his colleagues first suggest following the current trends of demand, some performance indicators, and the degree of automation. They then suggest that the organization should consider the following factors for its future viability:

- When the mean score geographic correlation (1973) has increased, indicating a decline in mean 20% is held in 1980.
- When the mean score geographic correlation (1973) has increased 70% of its unimproving condition of the environment.
- When the mean score geographic correlation (1973) has increased, indicating a decline in mean 20% is held in 1980.

Grubstøbet skal ikke pålægges et fast beløb, og andelen af styrelsen af et selskab skal være i overensstemmelse med de påtænkte aktier. Et påtænkt beløb skal være i overensstemmelse med de påtænkte aktier.

- At a middle school, students are given a choice of two different extracurricular activities to join. The first activity is a team sport, and the second activity is a dance class. Students are surveyed about their preferences.
- At a university, students are given a choice of two different majors to pursue. The first major is computer science, and the second major is psychology. Students are surveyed about their preferences.
- At a middle school, students are given a choice of two different extracurricular activities to join. The first activity is a team sport, and the second activity is a dance class. Students are surveyed about their preferences.
- At a university, students are given a choice of two different majors to pursue. The first major is computer science, and the second major is psychology. Students are surveyed about their preferences.
- At a middle school, students are given a choice of two different extracurricular activities to join. The first activity is a team sport, and the second activity is a dance class. Students are surveyed about their preferences.
- At a university, students are given a choice of two different majors to pursue. The first major is computer science, and the second major is psychology. Students are surveyed about their preferences.
- At a middle school, students are given a choice of two different extracurricular activities to join. The first activity is a team sport, and the second activity is a dance class. Students are surveyed about their preferences.
- At a university, students are given a choice of two different majors to pursue. The first major is computer science, and the second major is psychology. Students are surveyed about their preferences.



880p. Continue red band for three of Miposhale's
[x] 1000p

Leo Kist

Enrique M. Peña
Lecturer in English Literature and
Director, MFA Program

Beate Hansen
Familietherapeutin, Einzelklienten und Gruppen
Beate Hansen

Wanda Reed
 Assistant Director of Compliance and Oversight
 Los Angeles Auditor-Controller



FIG. 3. M1 v2 core of mouse FcγRIIIa.

John Cook
Erstlings-Fungl und Inhaber von: John Cook

disgusting

**VIBORG**
KOMMUNE

Eksempel på indsats: Klimapartnerskabsaftale

Parterne vil bl.a. arbejde for:

- At omstille landbruget i kommunen på niveau med målene i den nationale landbrugsaftale – blandt andet via udtagning af lavbundsjord, skovrejsning samt udvikling og afprøvning af nye teknologier i landbruget.
- At omstillingen har fokus på multifunktionel arealanvendelse.
- At fremme gode nationale rammevilkår for landbrugets omstilling.
- At udvikle og afprøve ny teknologi, der understøtter grøn omstilling af landbruget.
- At understøtte forskning, viden, læring og uddannelse inden for grøn omstilling af landbruget.
- At fremme og understøtte omstillingen for hele landbruget i kommunen dvs. på de enkelte bedrifter, forarbejdningsvirksomheder og følgeindustrier.
- At tiltrække og understøtte grønne følgeindustrier.
- At igangsætte konkrete projekter, som understøtter indfrielse af de overordnede målsætninger

Eksempel på indsats: Pilotprojektet med klima-erfagrunder

Formål med pilotprojektet er,

- at igangsætte erfagrunder, hvor landmand med husdyrbrug kan drøfte og inspireres til klimatiltag på bedriftsniveau.
- at de deltagende landmænd iværksætter konkrete tiltag, der kan nedbringe bedriftens udledning af drivhusgasser.
- at inspirere flere landmænd til klimatiltag på egen bedrift.



Spørgsmål til jer

Hvorledes skal klimaplanens mål og delmål inden for landbrug og arealanvendelse justeres for at sikre den nødvendige klimahandling inden for sektoren?

Er der brug andre mål?

Hvilke indsatser skal iværksættes for at reducere klimabelastningen fra landbrug og arealanvendelse i Viborg Kommune?

Rammen for jeres inputs til revision af klimaplanen

- Tænk på klimaplanen som et arbejdsprogram for kommunens klimaarbejde
- Revisionen af klimaplanen handler ikke om:
 - Biodiversitet
 - Klimatilpasning
 - Fysisk planlægning
- Snak med bagland
- Byd ind med forslag til delmål og nye indsatser

Spørgsmål?

Kontakt en klimakoordinator



Majbrit Brink Strøh
KLIMAKOORDINATOR
GRØNNE SAMMEN

MSTR@VIBORG.DK
87 87 86 35



Maria Blumenkranz Troelsen
KLIMAKOORDINATOR
KLIMAPLAN

MTRO@VIBORG.DK
87 87 86 37



Rasmus Trangbæk Kjærsgaard
KLIMAKOORDINATOR
KLIMAPLAN

RAK@VIBORG.DK
87 87 86 38